

Kopieringsavtale for voksenopplæringen

Avtale om kopiering av beskyttet materiale til bruk i tilskuddsberettigede voksenopplæringstiltak

mellom

VOFO – Voksenopplæringsforbundet

og

Kopinor

på vegne av

medlemmene i Den norske Forfatterforening, Den norske Forleggerforening, Fagpressen, Forbundet Frie Fotografer, Grafill – Norsk forening for visuell kommunikasjon, Mediebedriftenes Landsforening, Musikkforleggerne, NOPA Norsk forening for komponister og tekstforfattere, Norges Fotografforbund, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Norsk Journalistlag, Norsk Komponistforening, Norsk kritikerlag, Norsk Oversetterforening, Norsk Redaktørforening, Norsk Revyforfatterforening, Norsk Tidsskriftforening, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, Norske Billedkunstnere, Norske Dramatikeres Forbund, Norske Kunsthåndverkere og Ny Musikk's Komponistgruppe, samt utenlandske rettighetshaverorganisasjoner

på den andre siden.

[Avtaleteksten henviser til den tidligere åndsverkloven.](#)

Avtalens område

§ 1

Avtalen dekker de studieforbund som er medlem i VOFO og som har sluttet seg til denne avtalen ved å inngi fullmakt til VOFO. Denne avtalen omfatter ikke Musikkens Studieforbund, Studieforbundet KOR og Norges Musikkorps Forbund. Disse er henvist til å inngå egne avtaler med Kopinor.

Avtalen gjelder kopiering av beskyttet, utgitt materiale til bruk i, og i tilknytning til, opplæringsvirksomhet i tilskuddsberettigede voksenopplæringstiltak, jf. lov av 19. juni 2009 nr. 95 om voksenopplæring. For kopiering til bruk i tilskuddsberettigede voksenopplæringstiltak gjelder kun denne avtalen, med unntak for avtaler som nevnt i andre ledd, eller eventuelle avtaler utarbeidet særskilt for slike voksenopplæringstiltak.

Avtalen vedrører ikke kopiering som er hjemlet i lov og kopiering som skjer etter avtale direkte med opphavsmann og utgiver eller representant for disse. Eventuelle abonnements-/lisensavtaler og kjøpsbetingelser VOFO eller de enkelte studieforbundene er bundet av, går foran denne avtalen.

Avtalen omfatter ikke kopiering av:

- audio- og audiovisuelle verk (lyd og levende bilder)
- datamaskinprogrammer
- dataspill, interaktive læringsverktøy o.l.
- originaleksemplar av billedkunst og fotografi o.l.

§ 2

På de vilkår som fremgår av denne avtalen får VOFO og de enkelte studieforbundene rett til kopiering av beskyttet, utgitt materiale fra norske og utenlandske publikasjoner hvis rettighetshavere Kopinor representerer, jf. lov av 12. mai 1961 nr. 2 (åndsverkloven) og lov av 9. januar 2009 nr. 2 (markedsføringsloven).

Bestemmelsen etter første ledd medfører, i medhold av §§ 13b og 14, jf. § 36 (avtalelisens) i åndsverkloven, også tillatelse til å kopiere materiale skapt og utgitt av rettighetshavere som Kopinor ikke representerer.

Navngivelse av opphavsmann, endring m.m.

§ 3

Opphavsmannen skal navngis og verkets tittel og kilde angis slik som god skikk tilsier, jf. åndsverkloven § 3, § 43a tredje ledd og § 11. Beskyttet materiale kan ikke i medhold av denne avtalen endres, bearbeides eller oversettes e.l. og kan ikke benyttes på en krenkende måte (jf. åndsverkloven § 3).

Definisjoner

§ 4

Med **BESKYTTET** materiale menes i denne avtalen litterære, vitenskapelige og kunstneriske verk, jf. åndsverkloven § 1, fotografiske bilder, jf. åndsverkloven § 43a, og arbeider som er beskyttet etter åndsverkloven § 43 (kataloger mv.). Avtalen omfatter derved kopiering fra utgitt materiale i form av skrifter; tegninger og grafiske fremstillinger av kunstnerisk, vitenskapelig eller teknisk art; kart; avbildninger av maleri, skulptur og annen billedkunst, bygningskunst og gjenstander av kunsthåndverk og kunstindustri, så vel av forbildet som av selve verket; noter med og uten tekst; fotografiske verk og bilder, samt formular, tabeller, kataloger og lignende arbeider som sammenstiller et større antall opplysninger eller som for øvrig er vernet etter åndsverkloven § 43.

Vedtak og andre uttalelser som gjelder offentlig myndighetsutøvelse så som lover, rettsavgjørelser, administrative forskrifter og NOUer o.l. er uten vern etter åndsverkloven, jf. åndsverkloven § 9.

Med **UTGITT** materiale menes i denne avtalen eksemplar av beskyttet materiale som med henholdsvis opphavsmannens, fotografens eller katalogfrembringerens samtykke er brakt i handelen eller på annen måte spredt blant allmennheten, herunder tilgjengeliggjort på Internett, jf. åndsverkloven § 8 annet ledd, samt offentliggjorte noter og dramatiske verk i skriftlig form eller inntatt i distribusjonsarkiv, og kopi, avskrift eller utskrift av slike eksemplar.

Med **KOPIERING** menes i denne avtalen fotokopiering og digital kopiering, herunder skanning, lagring og å ta utskrift. Videre innbefattes eksemplarfremstilling ved avtegning og avskrift.

Med **KOPI** menes i denne avtalen ethvert eksemplar som er fremstilt ved kopiering.

Med **KOPISIDE** menes en kopi i A4-format eller mindre, mens kopier i A3-format regnes som to kopisider osv. Hvis det går inn flere boksider, tidsskriftsider eller presseklipp på én A4-side, regnes hver kopierte bokside, hver tidsskriftside hhv. hvert klipp som én kopiside. Hvis en bokside, tidsskriftside eller et presseklipp med originalformat A4 eller mindre er forstørret opp, for eksempel av hensyn til personer

med leseversker, regnes fortsatt hver kopierte bokside, hver tidsskriftside hhv. hvert klipp som én kopiside. For digitalt materiale er en kopiside normalt lik en A4-side i standard utskriftsformat.

Hvordan kan kopier benyttes?

§ 5

Med de begrensninger som følger av denne avtalen, kan kopiering av beskyttet materiale utføres av ansatte, ledere, lærere og deltakere i kurs, studier mv.

§ 6

Kopiering skal ikke erstatte, men være et supplement til, kjøp av utgitt materiale. Kopiering skal således bare skje når det ikke er rimelig eller naturlig å anskaffe materialet fra bokhandel, billedarkiv mv.

§ 7

Kopiering av beskyttet materiale skal bare skje til bruk i, og i tilknytning til, opplæringsvirksomhet i tilskudsberettigede voksenopplæringstiltak. Se avtalens § 1 tredje ledd. Digitale kopier som fremstilles i medhold av denne avtalen kan gjøres tilgjengelig i virksomhetens interne, lukkede nettverk (intranett, arkiv mm.), ved digital fremføring (projisering på skjerm/lerret, elektronisk tavle mm.), ved e-post o.l.

§ 8

Avtalen gir ikke rett til kopiering av beskyttet materiale som har preg av å være en forlagsmessig fremstilling, selv om det bare skjer for ansatte, lærere, ledere, kursdeltakere osv. Denne bestemmelsen er ikke til hinder for at det fremstilles hefter med materiale (kopisamlinger, artikkelsamlinger o.l.) som helt eller delvis inneholder materiale som er fremstilt i medhold av denne avtalen, til kursdeltakere osv. til bruk i det aktuelle faget, studiet eller kurset.

Fremstilling av eksemplar for publisering i trykt eller digital form (herunder på Internett) eller for annen utdeling og tilgjengeliggjøring for publikum, herunder til andre studenter enn dem som deltar i det studium eller kurset som materialet er utarbeidet for, regnes alltid som forlagsmessig.

Systematisk oppbygging av verksdatabaser (lagring og indeksering av samme type verk i et større antall) regnes som forlagsmessig fremstilling.

§ 9

Kopier tatt i medhold av denne avtalen kan ikke brukes i profilering eller i markedsføring, verken som enkeltteksemplar eller ved salg eller distribusjon i samband med reklameopplegg.

§ 10

Det er i medhold av denne avtalen ikke tillatt å kopiere noter, uansett publikasjonstype, til bruk i etablerte kor, korps, orkestre eller lignende ensembler eller til bruk for individuelle utøvere. Se for øvrig § 14. For å få lovlig adgang til notekopiering som nevnt i første ledd, er man henvist til å inngå egen avtale med Kopinor eller med rettighetshaverne direkte.

Kopieringens omfang

§ 11

Under hensyntagen til bestemmelsen i § 6 er kopieringens omfang i hvert enkelt tilfelle begrenset til 15 % fra en enkelt bok eller lignende publikasjon. Det kan likevel fra én og samme publikasjon tas kopi av en hel novelle eller et helt kapittel eller lignende avsnitt. (Vedr. noter, se § 14.)

§ 12

Fra periodisk publikasjon som aviser, ukeblad, kulturelle og faglige tidsskrifter kan det kopieres uten de begrensninger som er nevnt i § 11. Fra vitenskapelige tidsskrifter, dvs. tidsskrifter som omhandler forskning og forskningsresultater, er kopieringens omfang begrenset til to artikler fra et enkelt nummer til en enkelt person, og ikke mer enn 25 % av sidetallet. Fra brosjyrer og andre publikasjoner bestemt for gratis distribusjon kan det kopieres uten omfangsbegrensninger.

§ 13

Fra materiale som lovlig er lagt ut på åpne internettsider kan det kopieres uten omfangsbegrensninger.

§ 14

Fra enkeltnoter (et noteblad e.l. publikasjon av enkeltstående musikkverk) og fra notesamlinger (samling av enkeltnoter) er kopieringen begrenset til 15 %, men maksimum 10 sider av hver enkelt publikasjon. Denne bestemmelsen gjelder ikke for etablerte kor, korps, orkestre eller lignende ensembler og heller ikke for individuelle utøvere, se § 10.

§ 15

Uavhengig av reglene i §§ 11-14 tillater avtalen ikke:

- a) kopiering til papirkopier fra blankett- og tabellsamlinger utarbeidet for undervisningsformål,
- b) kopiering til papirkopier av arbeidshefter, eller annet trykt materiale til engangsbruk beregnet på utfylling, som skjemaer o.l.,
- c) kopiering fra forlagsproduserte eller innkjøpte lysark og lysbilder.

§ 16

Begrensningene i §§ 11-15 gjelder ikke for kopiering til bruk ved eksamener, heldagsprøver eller andre fellesprøver.

§ 17

Kopinor plikter etter beste evne å medvirke til at det gis tillatelse fra opphavsmann og utgiver til kopiering o.l. ut over det som er tillatt etter denne avtalen.

Informasjonsplikt

§ 18

VOFO plikter å sørge for at de ansatte ved studieforbundet, lærerne og andre som kopierer eller benytter kopier etter denne avtalen, er orientert om bestemmelsene i denne avtalen.

Den som til enhver tid er ansvarlig for den praktiske gjennomføringen av undervisningsopplegget, skal føre tilsyn med at bestemmelsene i avtalen blir overholdt.

VOFO og Kopinor vil samarbeide om informasjon og veiledning, herunder søke å øke oppslutning, om avtalen.

Vederlag

§ 19

VOFO betaler etterskuddsvis et samlet årlig kopivederlag for de studieforbundene som er tilsluttet avtalen (første gang i 2019 for kopiering i 2018). Vederlaget beregnes med utgangspunkt i antall kursdeltagere som det enkelte studieforbund sist har innrapportert til SSB innenfor ulike emner og en pris per deltager per emne, jf. priser i § 20.

§ 20

Pris per deltager per emne (2018-priser):

3,00 kr per deltaker per emne:	5,50 kr per deltaker per emne:	20,00 kr per deltaker per emne:
Estetiske fag og håndverksfag	Helse-, sosial- og idrettsfag	Språkfag
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	Samferdsels- og kommunikasjonsfag	

Naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag	Økonomi- og IKT-fag	
Organisasjons- og ledelsesfag		
Realfag, industrifag og tekniske fag		
Samfunnsfag		
Tjenesteyting og servicefag		

§ 21

Prisene i § 20 justeres av Kopinor årlig per 31. desember i henhold til endringer i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks eller annen konsumprisindeks som måtte erstatte denne. Justeringen foretas på grunnlag av endring i konsumprisindeksen fra 15. oktober f.å. til 15. oktober inneværende år og tilsvarende for de kommende år, første gang 31.12.2018. Prisene avrundes etter justeringen til nærmeste øre.

§ 22

Det årlige kopivederlaget forfaller tidligst 30. juni året etter kopiering fant sted. Kopinor sender faktura med 30 dagers betalingsfrist.

Statistisk undersøkelse

§ 23

Partene vil løpende vurdere å få gjennomført statistisk undersøkelse av den samlede kopiering og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale i tilskuddsberettigede voksenopplæringstiltak. Undersøkelsen skal gi grunnlag for forhandling om fastsettelse av vederlag samt for fordeling av vederlag til rettighetshavere i inn- og utland.

§ 24

Undersøkelsen skal tilfredsstillende statistikkfaglige kriterier og utføres av et uavhengig statistisk byrå. Undersøkelsen gjennomføres i regi av et felles statistikkutvalg med representanter oppnevnt av VOFO og Kopinor. Kostnadene ved gjennomføring av den statistiske undersøkelsen dekkes med 50 % av Kopinor og 50 % av VOFO.

§ 25

De som blir trukket ut for deltakelse i en statistisk undersøkelse, plikter å medvirke til gjennomføringen ved bl.a. å pålegge ansatte og andre som berøres av undersøkelsen lojalt å følge anvisningene fra det statistiske byrået.

Utgifter forbundet med arbeidstid som medgår for ansatte, lærere, kursledere og andre som berøres av en undersøkelse, og kostnader vedrørende eventuelle ekstrakopier som tas i samme forbindelse, bæres av den enkelte enhet som er trukket ut.

Kopinor plikter å påse at opplysninger om lisenstakers lovlige kopiering behandles fortrolig. Opplysningene kan imidlertid gis videre i anonymisert form som grunnlag for betaling eller fordeling av kopivederlag.

Mislighold og erstatning

§ 26

Ved mislighold av avtalen gjelder en frist for retting på 30 dager fra skriftlig varsel er mottatt. Dersom en part vesentlig misligholder avtalen og forholdet ikke rettes etter første ledd, kan den annen part heve avtalen med umiddelbar virkning. Heving skal erklæres skriftlig med angivelse av hevingsgrunn. Erstatning for mislighold kan kreves uavhengig av om avtalen heves.

§ 27

Det enkelte studieforbund er ikke erstatningsansvarlig for ansattes og andres kopiering i strid med begrensningsreglene når kopieringen ikke skjer til bruk i opplæringsvirksomheten.

§ 28

Rettighetshaverne har ved denne avtalen ikke fraskrevet seg adgangen til selv å kreve erstatning og reise søksmål i anledning av kopiering som ikke er tillatt ved denne avtalen. Har VOFO eller det enkelte studieforbundet innfridd Kopinors krav, plikter Kopinor å innfri rettighetshavernes krav for samme utnyttelse.

§ 29

Ved heving eller oppsigelse av denne avtalen er VOFO og de enkelte studieforbundene forpliktet til å opphøre med all kopiering av beskyttet materiale som ikke er tillatt i medhold av lov eller særskilt avtale med rettighetshavere, fra oppsigelsesfristens utløp eller hevingstidspunktet.

Kopier som er tatt i medhold av avtalen kan etter avtalens opphør kun bevares for arkivering og eventuelt videre saksbehandling, og ikke aktivt gjenbrukes.

Andre bestemmelser

§ 30

Kopinor er forpliktet til å dekke eventuelle krav om vederlag eller erstatning som VOFO eller det enkelte studieforbundet måtte motta fra norske og utenlandske rettighetshavere for så vidt kravene gjelder kopiering som er betalt for og utført i overensstemmelse med denne avtalens bestemmelser, jf. for øvrig åndsverkloven § 37. VOFO eller de enkelte studieforbundene er ikke forpliktet til å dekke slike krav, og Kopinor skal holde VOFO eller de enkelte studieforbundene skadesløs for krav om kostnader som denne måtte bli påført i forbindelse med et slikt krav.

Dersom krav mottas, skal VOFO eller de enkelte studieforbundene avvise kravet og henvise til Kopinor. Krav skal ikke innfris uten etter samråd med Kopinor. Ved tvist om kravet har Kopinor rett til å intervenere.

§ 31

Partene har rett til å offentliggjøre denne avtalen.

§ 32

Dersom det i avtaleperioden vedtas nye fravikelige lovbestemmelser som vedrører reglene for kopiering av beskyttet materiale, skal disse gjelde så langt de er forenlig med denne avtalen.

§ 33

Når det varsles på forhånd kan Kopinor besøke det enkelte studieforbund for å få informasjon om kopieringsrutinene og derigjennom innsyn i hvordan bestemmelsene i denne avtalen praktiseres.

Tvisteløsning

§ 34

Dersom forhandlinger om inngåelse, forlengelse eller reforhandling av avtale ikke fører til enighet, kan hver av partene kreve mekling etter åndsverkloven § 38.

§ 35

Tvist mellom avtalepartene om avtalens forståelse eller beståen, om brudd på avtalen eller om krav som på annen måte grunner seg på avtale mellom partene vedrørende kopiering, skal i avtaleperioden først søkes løst ved forhandlinger mellom partene. Fører ikke slike forhandlinger frem, kan hver av partene føre saken inn for domstolene. Partene vedtar Oslo Tingrett som rette verneting for alle tvister som har grunnlag i denne avtale, jf. tvisteloven § 4-6.

Avtalens varighet

§ 36

Avtalen gjelder for perioden 1.1.2018–31.12.2018. Hvis ikke avtalen sies opp innen tre måneder før avtaleperiodens utløp, forlenges avtalen deretter for ett nytt år av gangen, med samme oppsigelsesfrist. Denne avtalen erstatter tidligere inngåtte avtaler og protokoller mellom VOFO og Kopinor.

VOFO kan si opp avtalen på vegne av et tilsluttet studieforbund for kommende år, innen 1. september hvert år. Ved oppsigelse er studieforbundet forpliktet til å opphøre med all kopiering av opphavsrettslig beskyttet materiale som ikke er tillatt i medhold av lov eller særskilt avtale med rettighetshavere, fra oppsigelsesfristens utløp.

Dersom et studieforbund melder seg ut av VOFO i avtaleperioden, vil studieforbundets tilslutning til denne avtalen gjelde ut det året VOFO-medlemskapet opphørte.

Denne avtale er opprettet i to eksemplarer, hvorav hver av partene beholder ett.

Oslo, 21.11.2017

For VOFO

Gro Holstad (sign.)
Generalsekretær

For Kopinor

Yngve Slettholm (sign.)
Administrerende direktør